

CONSILIUL LEGISLATIV

Bircul permanent al Senatului
Bp... 582 / 9. 12. 2025

Bircul permanent al Senatului
624 / 22. 12. 2025

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare (b582/11.11.2025), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/6420/17.11.2025 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D1014/18.11.2025,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, în sensul reglementării unei noi măsuri de siguranță - tratamentul medical hormonal de suprimare a funcțiilor sexuale - care poate fi dispus, în anumite condiții, în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 218¹ - Violul săvârșit asupra unui minor - și art. 219¹ - Agresiunea sexuală săvârșită asupra unui minor.

Totodată, în cazul acestor infracțiuni, se prevede aplicarea măsurii de siguranță constând în interzicerea ocupării unei funcții sau a

exercitării unei profesii are implică contactul direct și indirect cu minori.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Menționăm că, prin avizele nr. 404/14.04.2014, nr. 491/29.04.2014 și nr. 147/02.03.2018, Consiliul Legislativ a mai avizat trei propuneri legislative cu obiect de reglementare similar, transmise de Secretarul General al Senatului (b110/2014, b163/2014, b10/2018 și b105/2024). Două dintre propunerile legislative au fost respinse de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, iar celelalte două (b163/2014 și b105/2024) se află în procedură legislativă la Camera Deputaților (plx587/2014 și plx288/2024).

5. Ca observație cu caracter general cu privire la reglementarea propusă prin proiect, menționăm că sunt incidente dispozițiile art. 22 din Constituție care consacră dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, cele ale Convenției Europene a Drepturilor Omului - art. 3, privind interzicerea torturii și ale art. 8, referitor la respectarea vieții private și de familie (care include, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și dreptul la integritate fizică, psihologică sau morală), cele ale Cartei drepturilor fundamentale a Drepturilor Omului - art. 1, referitor la demnitatea umană, art. 3, referitor la dreptul de integritate al persoanei și art. 5, referitor la interzicerea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante, precum și cele ale art. 7 și 10 din Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice.

Precizăm că, așa cum s-a subliniat în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în Cauza Dvořáček c. Republica Cehă (par. 95), ale cărei considerente sunt aplicabile *mutatis mutandis*, precum și în Cauza Bogumil contra Portugalia (par. 71), citată în cauza menționată anterior, incidența art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului referitor la interzicerea torturii și a tratamentelor este exclusă **numai dacă există un consimțământ în cunoștință de cauză asupra aplicării respectivului tratament**. În caz contrar, în situația în care sunt îndeplinite și celelalte criterii specifice referitoare

la incidența acestui articol, se poate constata încălcarea dispozițiilor Convenției.

Din acest punct de vedere, menționăm că **art. 109¹ alin. (2)**, propus la **pct. 2**, prevede că aplicarea acestei măsuri poate fi dispusă „doar în baza consimțământului scris al făptuitorului, expres și liber exprimat în fața instanței și a unei expertize medico-legale și numai după informarea completă a acestuia asupra efectelor tratamentului, cu avizul unei comisii medicale specializate desemnată prin ordin al ministrului sănătății”.

6. La art. 109¹ alin. (1), astfel cum este propus la **pct. 1**, semnalăm că din referirea la „infracțiunile prevăzute la art. 218¹ și 219¹” nu rezultă cu precizia necesară dacă aplicarea noii măsuri de siguranță este sau nu este condiționată de existența unei hotărâri de condamnare pentru respectivele infracțiuni. Avem în vedere faptul că, în prezent, cu excepția confiscării extinse care nu poate fi dispusă în lipsa unei hotărâri de condamnare, celelalte măsuri de siguranță pot fi dispuse față de persoanele care au săvârșit o faptă prevăzută de legea penală, nejustificată, indiferent dacă acesteia i se aplică o pedeapsă.

Este adevărat că din cuprinsul art. 109¹ alin. (3), potrivit căruia noua măsură de siguranță se aplică „pe toată durata executării pedepsei” ar putea rezulta, pe cale de interpretare, că se are în vedere condiționarea posibilității dispunerii măsurii de siguranță de pronunțarea unei hotărâri de condamnare, însă în cadrul alin. (2) al aceluiași articol textul se referă la „făptuitor”, și nu la „persoana condamnată”. Prin urmare, reglementarea nu respectă cerințele de claritate, previzibilitate și accesibilitate.

Se impune, de aceea, reanalizarea și reformularea **alin. (1) al art. 109¹**, astfel încât intenția de reglementare să rezulte cu claritatea necesară.

Observația este valabilă, în mod corespunzător, și pentru norma propusă la **pct. 3** pentru **art. 111 alin. (1¹)**.

7. La art. 109¹ alin. (2), astfel cum este propus la **pct. 2**, pentru corectitudinea exprimării, sintagma „consimțământul scris al făptuitorului, expres și liber exprimat, în fața instanței și a unei expertize” trebuie redată sub forma „consimțământul scris al făptuitorului, expres și liber exprimat în fața instanței, și a unei expertize”.

8. Referitor la art. 109¹ alin. (4) astfel cum este propus la **pct. 2**, precizăm că aspecte referitoare la aplicarea unui tratament medical care

să aibă ca efect inhibarea impulsurilor sexuale în cazul persoanelor care au săvârșit infracțiuni contra libertății și integrității sexuale au fost analizate în rapoartele Comitetului pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante (CPT) al Consiliului Europei, înființat prin Convenția europeană pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante, ratificată de România prin Legea nr. 80/1994.

În mod constant, în rapoartele CPT referitoare la vizitele efectuate în state care prevăd posibilitatea aplicării respectivului tratament, s-a precizat că este necesară luarea de măsuri pentru a se asigura garanții adecvate pentru aplicare.

Astfel, în raportul¹ referitor la vizita efectuată între 24 martie și 2 aprilie 2009 în Republica Slovacia, publicat la data de 11.02.2010 (CPT/Inf (2010) 1), Comitetul a precizat că un astfel de tratament ar trebui să se bazeze întotdeauna pe o evaluare psihiatrică și medicală individuală amănunțită și administrat în mod pur voluntar. S-a arătat că pacientul ar trebui să fie pe deplin informat cu privire la toate efectele potențiale și la efectele secundare **și ar trebui să aibă posibilitatea de a-și retrage consimțământul și de a i se întrerupe tratamentul în orice moment.** Mai mult, administrarea de anti-androgeni ar trebui să fie combinată cu psihoterapia și alte forme de consiliere pentru a reduce și mai mult riscul de recidivă.

Totodată, în cuprinsul raportului, CPT recomandă îndeplinirea anumitor cerințe procedurale referitoare la informare, la modalitatea de exprimare a consimțământului, la necesitatea excluderii situațiilor de exercitare a unor presiuni pentru acceptarea tratamentului, precum și la asigurarea garanțiilor respectării drepturilor persoanei supuse tratamentului.

Reglementarea propusă prin proiect întrunește o mare parte dintre aceste condiții, însă nu și pe aceea referitoare la posibilitatea persoanei de a-și retrage consimțământul și de a i se întrerupe tratamentul. Prin urmare, se impune reanalizarea prevederii propuse pentru **art. 109¹ alin. (4)**, potrivit căreia „măsura se dispune pe toată durata executării pedepsei și poate fi prelungită ulterior, sub supravegherea serviciului de probațiune”, precum și a celei din cuprinsul **alin. (5)**, potrivit căreia „prelungirea sau încetarea măsurii se dispune de către instanță la

¹ Disponibil la adresa <https://hudoc.cpt.coe.int/?i=p-svk-20090324-en-1>

cererea persoanei sau a comisiei medicale specializate care efectuează supraveghere, în baza unei expertize medico-legale”.

9. Pentru asigurarea unei reglementări complete, ținând seama și de cele reținute în raportul Comitetului pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante (CPT) sus-menționat, semnalăm că proiectul ar trebui să cuprindă și dispozițiile privind executarea măsurilor de siguranță preconizate, fiind necesare intervenții legislative asupra Codului de procedură penală și a Legii nr. 253/2013 privind executarea pedepselor, a măsurilor educative și a altor măsuri neprivative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare.

10. Având în vedere norma propusă la **pct. 3** pentru **art. 111 alin. (1²)**, apreciem că se impune și modificarea alin. (2) al acestui articol, întrucât situația avută în vedere de norma propusă prin proiect nu este compatibilă cu reglementarea duratei și a modalității de revocare prevăzută în prezent pentru măsura de siguranță constând în interzicerea ocupării unei funcții sau exercitării unei profesii.

Precizăm că norma din alin. (2) al art. 111 are în vedere, în prezent, situația în care interdicția se aplică în cazul în care se constată că făptuitorul a săvârșit fapta datorită incapacității, nepregătirii sau altor cauze care îl fac inapt pentru ocuparea unei anumite funcții, pentru exercitarea unei profesii sau meserii ori pentru desfășurarea unei alte activități, și nu în situația săvârșirii anumitor infracțiuni.

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București
Nr. 1007/08.12.2025